

Aegean Working Papers in Ethnographic Linguistics

Vol 1, No 1 (2017)

Language, gender, and sexuality

AWPEL (1.1) 2017

ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΥΧΟΣ

Γλώσσα, φύλο και σεξουαλικότητα στο ελληνικό πλαίσιο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή: Εγκαινιάζοντας ένα νέο forum για την εθνογραφική μελέτη της γλώσσας
Κώστας Κανάκης & Θόδωρος Παραδέλλης (i-vii)

Μια φορά με είχε ρωτήσει εμένα τι άντρες μ' αρέσουν: Συγκρότηση του έμφυλου εαυτού και (ανά)παραγωγή της ετεροκανονικότητας μέσω του λόγου
Νικολέτα-Δάφνη Χριστουλάκη (1-22)

Αγάπη μου συρρίκνωσα τον ανδρισμό σου: Ετεροκανονικότητα και ομοερωτική επιθυμία εντός του κοινωνικού θεσμού του γάμου
Όλγα Ιωαννίδου (23-51)

Έμφυλες και «εμφύλιες» σφισμαχίες: Τα γλωσσικά όρια του πολιτισμικά διανοήσιμου υπό διαπραγμάτευση
Παναγιώτης Αντωνιάδης (52-82)

Έμφυλη κατηγοριοποίηση, δικαστική ερμηνεία και επαναπροσδιορισμός του φύλου στο ελληνικό νομικό πλαίσιο
Ρούσσα Κασαπίδου (83-107)

Εισαγωγή: Εγκαινιάζοντας έναν νέο forum για την εθνογραφική μελέτη της γλώσσας

Κώστας Κανάκης

doi: [10.12681/awpel.14625](https://doi.org/10.12681/awpel.14625)

Copyright © 2017, Κώστας Κανάκης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

To cite this article:

Κανάκης Κ. (2017). Εισαγωγή: Εγκαινιάζοντας έναν νέο forum για την εθνογραφική μελέτη της γλώσσας. *Aegean Working Papers in Ethnographic Linguistics*, 1(1), i-vii. <https://doi.org/10.12681/awpel.14625>

Εισαγωγή:
Εγκαινιάζοντας έναν νέο forum
για την εθνογραφική μελέτη της γλώσσας

Κώστας Κανάκης & Θόδωρος Παραδέλλης

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
c.canakis@sa.aegean.gr
t.paradellis@aegean.gr

1. Εισαγωγή: Στόχοι του περιοδικού

Με ιδιαίτερη χαρά σας παραδίδουμε το γενέθλιο τεύχος του **AWPEL** (Aegean Working Papers in Ethnographic Linguistics), ενός νέου ηλεκτρονικού περιοδικού με αντικείμενο την εθνογραφική μελέτη της γλώσσας που εκδίδεται από το Εργαστήριο Εθνογραφικών Προσεγγίσεων της Γλώσσας (ΕΕΠΓ) του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στη Μυτιλήνη και είναι διαθέσιμο από την πλατφόρμα περιοδικών εκδόσεων του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ). Το AWPEL εκδίδεται δύο φορές το χρόνο (Άνοιξη και Φθινόπωρο) και δέχεται υποβολές για μεμονωμένα κείμενα (άρθρα, βιβλιοκρισίες, κλπ.) στην αγγλική γλώσσα –με εξαίρεση τα ειδικά τεύχη, στα οποία τα κείμενα μπορούν να είναι την ελληνική ή άλλη γλώσσα που κρίνει η/ο προσκεκλημένη/ος επιμελήτρια/επιμελητής του τεύχους.

Στόχος του AWPEL είναι να παράσχει ένα forum για την προώθηση της εθνογραφικής προσέγγισης της γλώσσας με σαφή εθνογραφικό προσανατολισμό και ιδιαίτερη έμφαση στην σύμπραξη γλωσσολογίας και ανθρωπολογίας, ενδιαφέρον που θεραπεύεται στο ΤΚΑΙ τόσο μέσω του ΕΕΠΓ όσο και μέσω ποικίλων δραστηριοτήτων που προηγήθηκαν της σύστασής του (τον Απρίλιο του 2016) και οι οποίες πηγαίνουν πίσω μια τριακονταετία, εφόσον το ΤΚΑΙ –τότε Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας– ενέταξε εξ αρχής τη γλωσσολογία στο πρόγραμμά σπουδών του, ακολουθώντας την αμερικανική παράδοση των «μεγάλων τεσσάρων» (δηλαδή, πολιτισμική ανθρωπολογία, φυσική ανθρωπολογία, αρχαιολογία και γλωσσολογία)¹ και ευτύχησε να έχει συναδέλφους, όπως ο Λουκάς Τσιτσιπής (1946-2008), με αναγνωρισμένη διεθνή παρουσία στο χώρο. Είναι λοιπόν, ευτυχής συγκυρία που αυτή η έκδοση συμπίπτει με τα 30 χρόνια λειτουργίας του Τμήματος στους κόλπους του οποίου δημιουργήθηκε.

Το AWPEL είναι ένα μικρό δείγμα των ενδιαφερόντων που θεραπεύονται στο ΤΚΑΙ: αυτών των οποίων συμπίπτουν με τους στόχους του ΕΠΠΓ, στόχους που, ωστόσο, θεωρούμε ότι αντανακλούν την διεπιστημονική έρευνα στον επαγγελματικό μας χώρο.

¹ Βλ. <http://anthologyoi.com/the-four-fields-of-anthropology/>

1.1 Πεδίο ενδιαφερόντων

Δεδομένου του αναζωογονημένου ενδιαφέροντος για την εθνογραφική γλωσσολογία διεθνώς –παρά την καθυστερημένη άφιξή της στον ευρωπαϊκό ακαδημαϊκό χώρο (βλ. Rampton 2007, Blommaert 2005, 2007)– θεωρούμε ότι το AWPEL εμφανίζεται, ως πρώτη σχετική έκδοση στον ελληνικό χώρο, σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη στιγμή για το μέλλον, όπου το ενδιαφέρον για την εθνογραφική μελέτη τη γλώσσας πιστοποιείται εύκολα πλέον και όσον αφορά την Ευρώπη. Πέρα από τα μεγάλα ερευνητικά κέντρα (βλ., ενδεικτικά, το INCOLAS² –που αποτελεί τον πυρήνα του Max Planck Sociolinguistic Diversity Research Group³–, το Babylon Center⁴ και το center for Language, Discourse and Communication στο King’s College,⁵) τα οποία δραστηριοποιούνται έντονα στο χώρο κυρίως την τελευταία δεκαετία, υπάρχει έντονη επιστημονική παραγωγή για μία σειρά ζητημάτων που περιλαμβάνουν, μεταξύ πολλών άλλων:

- ζητήματα γλώσσας και ενδεικτικότητας (βλ., ενδεικτικά, Ochs 1992, Hanks 2000, Duranti 2003, Silverstein 2003, Canakis υπό έκδοση)
- ζητήματα γλωσσικής ανισότητας (βλ., ενδεικτικά, Rampton 2006, Blommaert 2010)
- ζητήματα γλωσσικής (υπερ)ποικιλότητας (βλ. Blommaert & Rampton 2011), ειδικά σε παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον (βλ. Blommaert 2003, 2009, 2010, Sifianou 2010, Terkourafi 2010)
- ζητήματα ταυτότητας/ετερότητας, ιδιαίτερα
 - σε σχέση με την εθν(ικ)ότητα (βλ., ενδεικτικά, Greenberg 2008, Rampton 2014, Αρχάκης 2016)
 - στη μελέτη του φύλου (Παυλίδου 2006, Makri-Tsilipakou 2003, Archakis & Papazachariou 2008) και της σεξουαλικότητας (βλ., ενδεικτικά, Hall & O’Donovan 1996, Boellstorff 2004, Canakis, Kantsa & Yannakoroulos 2010, Κανάκης 2011, Barrett 2017)
 - σε σχέση με ηλικιακές ομάδες (βλ., ενδεικτικά, Rampton 2006, 2014, Μουλίνου 2012)
 - σε σχέση με το ύφος (βλ., ενδεικτικά, Sifianou & Antonopoulou 2005, Archakis & Tsakona 2005, Theodoropoulou 2014, Kailoglou 2014)
 - τη μελέτη γλώσσας και χώρου (βλ., π.χ., Hanks 1990) με έμφαση στο γλωσσικό τοπίο (βλ., ενδεικτικά, Shohamy & Gorter 2009, Shohamy, Ben-Rafael & Barni 2010, Shohamy & Ben-Rafael 2015, Blommaert 2013, Blommaert & Maly 2014, Backhaus, Lanza & Woldemariam 2016, Canakis 2016)
- τη διαλεκτολογική έρευνα
 - με έμφαση στη γλωσσική επαφή και την μείξη κωδίκων (βλ., ενδεικτικά, Tsokalidou, Tsiplakou 2010, Georgalidou, Kaili & Celtek 2010, Gkaintartzi, Kiliari, & Tsokalidou 2016)

² <http://incolas.eu/>

³ <https://www.tilburguniversity.edu/research/institutes-and-research-groups/babylon/incolas/>

⁴ <https://www.tilburguniversity.edu/research/institutes-and-research-groups/babylon/>

⁵ <https://www.kcl.ac.uk/sspp/departments/education/research/Research-Centres/ldc/index.aspx>

Αυτή η εκτενής –μεν αλλά σε καμία περίπτωση εξαντλητική– λίστα δείχνει απλά το εύρος των ενδιαφερόντων της «νέο-Ηγμεσιανής»⁶ (κατά τον Rampton 2007, νέο-Sapirικής⁷ κατά την γνώμη μας) εθνογραφικής γλωσσολογίας, στην οποία επανέρχεται η έννοια των (ευρέων κοινωνικών) συμφραζομένων με τρόπο που δεν θεραπεύουν π.χ., ούτε η Κριτική Ανάλυση Λόγου,⁸ που φέρνει, δικαίως, στο προσκήνιο την ισχύ των κανονιστικών, κυρίαρχων λόγων, ούτε, η Ανάλυση Συνομιλίας, που φωτίζει τη διεπίδραση (Παυλίδου 2015) υιοθετώντας, ωστόσο, μία πολύ στενή έννοια του περικειμένου (Blommaert 2011)⁹ –για να αναφέρουμε μόνο δύο από τις επιτυχεστέρες προσεγγίσεις τη γλώσσας με σαφή κοινωνικό προσανατολισμό.

Κρίσιμη σε αυτό το εγχείρημα εθνογραφικής γλωσσικής έρευνας, είναι η συνομιλία της κοινωνικά προσανατολισμένης γλωσσολογίας και της ανθρωπολογίας, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι έχει λιγότερο ενδιαφέρον η συνομιλία με την προφορική ιστορία ή την ανθρωπογεωγραφία, για παράδειγμα. Προφανώς, τέτοιες συγκλίσεις και συμπράξεις είναι περισσότερο ζήτημα ενδιαφερόντων της εγχώριας και διεθνούς ακαδημαϊκής κοινότητας παρά ζήτημα αρχής ή/και προγραμματικών δηλώσεων. Η διεθνής επιστημονική παραγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία τις τελευταίες δύο δεκαετίες, πάντως, δείχνει να ευνοεί την σύμπραξη (με όλες τις δυσκολίες που συνεπάγεται αυτό¹⁰) παρά την «καθαρόαιμη» έρευνα. Από μεριάς μας, ευελπιστούμε ότι θα το AWPEL θα συμβάλει σε αυτή την προσέγγιση.

2. Ιδιαιτερότητες αυτού του τεύχους

Το πρώτο αυτό τεύχος του AWPEL, είναι –συνειδητά– αφιερωμένο στο έργο των μεταπτυχιακών φοιτητριών/ών του ΤΚΑΙ, ασφαλώς δειγματοληπτικά, εφόσον πρόκειται για κείμενα που χρησιμοποιούν εθνογραφικές μεθόδους συλλογής και ανάλυσης γλωσσικού υλικού. Η {ε/α}π{ι/ο}τυχία του εγχειρήματος είναι ζήτημα που υπερβαίνει τις δικές μας προθέσεις. Ωστόσο, θεωρούμε ότι θα έχει επιτευχθεί ο αρχικός στόχος εάν αυτό το εναρκτήριο τεύχος καταφέρει να δώσει μία εικόνα της δουλειάς που γίνεται μέσα από ένα αντικείμενο που θεραπεύεται συστηματικά από το 2004 (αρχικά με το ΕΠΕΑΚ «Γυναίκες και φύλα: Ανθρωπολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις» και στη συνέχεια με το ομώνυμο ΠΜΣ και το διάδοχό του «Φύλο, πολιτισμός και κοινωνία»).

Οι συγγραφείς του τεύχους δεν είναι –ακόμη τουλάχιστον– επαγγελματίες. (τόσο το καλύτερο και τόσο το χειρότερο, αναλόγως με το ποια πλευρά επιλέγουμε να δούμε). Τόσο το καλύτερο γιατί δεν έχουν κανέναν λόγο να πειθαρχήσουν ασυζητητί στις –συχνά θεωρητικοποιημένες– αγκυλώσεις που συγκροτούν ένα ερευνητικό πεδίο· και τόσο το χειρότερο γιατί τους λείπει η μηχανιστική αντιμετώπιση που αφορά τη συμμόρφωση με χρήσιμες κανονικότητες. Ο χρόνος που μεσολάβησε από την μεταπτυχιακή εκπαίδευση των συνεργατών του τεύχους είναι μάλλον σύντομος (χωρίς να είναι ο ίδιος σε όλες τις περιπτώσεις) και αυτό φαίνεται. Έχει επίσης σημασία να αναφερθεί ότι τα κείμενα δεν αντικατοπτρίζουν ερευνήτριες και

⁶ Πρβλ. Hymes (1962, 1974, 2003).

⁷ Πρβλ. Sapir (1921, 1929, 1985).

⁸ Βλ. Blommaert & Bulcaen (2000).

⁹ Βλ. επίσης Billig (1999) Stokoe & Weatherall (2002) για κριτική της ανάλυσης συνομιλίας που αφορούν την έννοια του περικειμένου.

¹⁰ Βλ., π.χ., Κανάκης (2011: 34-37) για την εμπειρία συνομιλίας γλωσσολογίας και ανθρωπολογίας.

ερευνητές στο ίδιο στάδιο. Ούτε έχουν όλοι το ίδιο βασικό ενδιαφέρον για τη γλωσσική επιτέλεση του φύλου και της σεξουαλικότητας στη μεταπτυχιακή έρευνα ειδικεύσης που εκπόνησαν (στις περισσότερες περιπτώσεις ενώ αυτά τα κείμενα είχαν ήδη γραφτεί, κριθεί, ξαναγραφτεί και κατατεθεί).

Παρόλα αυτά, εκτιμούμε ότι τα άρθρα αυτού του τεύχους δεν αφήνουν καμία αμφιβολία για τη σοβαρότητα πρόθεσης των δημιουργών τους: την πρόθεση να κολυμπήσουν στα βαθιά νερά, αφού εκεί βρέθηκαν (ακροβατώντας αλλά και ισορροπώντας μεταξύ αυτο- και ετεροπροσδιορισμού).

Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2017

Ευχαριστίες

Οφείλουμε ιδιαίτερες ευχαριστίες στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του οποίου αναρτάται η ηλεκτρονική αυτή έκδοση, και ιδιαίτερα στον Ηράκλειτο Σουγιουλτζόγλου για την υποστήριξη και την υπομονή του από την πρώτη μας συνάντηση μέχρι και τώρα. Χωρίς τη βοήθεια των καλών συναδέλφων που μας συνόδευαν ως κριτές, αυτό το πρώτο τεύχος θα ήταν ακόμη σχέδιο επί χάρτου, γι' αυτό και τις/τους ευχαριστούμε θερμά. Ο Κ. Κανάκης θα ήθελε επίσης να καταγράψει το χρέος του προς την Ρίτα Δαλεζίου η οποία, εκτός από ζεστή φιλοξενία κατά τη μακρά διάρκεια της επιμέλειας αυτού του τεύχους, πρόσφερε και την κοφτερή της ματιά. Τέλος, ευχαριστούμε θερμά για την γενναιοδωρία τους φίλους Κωνσταντίνο Ανδριανό, που φιλοτέχνησε τον λογότυπο του AWPEL, και τον Σάμη Ταμπώχ, που φιλοτέχνησε τους λογότυπους του ΕΕΠΓ/LESOL.

Βιβλιογραφία

- Αρχάκης, Α. 2016. «Από τον εθνικό στον μετα-εθνικό λόγο: ανάλυση δεδομένων από μαθητικά γραπτά μεταναστών και προτάσεις γλωσσικής πολιτικής.» Ομιλία στην *Εναρκτήρια Δημερίδα του ΕΕΠΓ*, ΤΚΑΙ, Μυτιλήνη 24-25 Νοεμβρίου 2016.
- Archakis, A. & V. Tsakona. 2005. "Analyzing conversational data in GTVH terms: A new approach to the issue of identity construction via humor." *Humor* 18(1): 41-68.
- Archakis, A. & D. Papazachariou. 2008. "Prosodic cues of identity construction: Intensity in Greek young women's conversational narratives." *Journal of Sociolinguistics* 12(5): 627-647.
- Barret, R. 2017. *From Drag Queens to Leathermen: Language, Gender, and Gay Male Subcultures*. Oxford: Oxford University Press.
- Billig, M. 1999. "Whose terms? Whose ordinariness? Rhetoric and ideology in conversation analysis." *Discourse and Society* 10: 543-58.
- Blackwood, R., Lanza, E. & H. Woldemariam (επιμ.). *Negotiating and Contesting Identities in Linguistic Landscapes*. 2017. Λονδίνο: Bloomsbury.
- Blommaert, J. 2011 "Context is/as critique." *Critique of Anthropology* 21(1): 13-32.
- Blommaert, J. 2003. "Commentary: A sociolinguistics of globalization." *Journal of sociolinguistics* 7(4): 607-623.
- Blommaert, J. 2005. "Bourdieu the ethnographer: The ethnographic grounding of habitus and voice." *The Translator* 11(2): 219-236.

- Blommaert, J. 2007. "On scope and depth in linguistic ethnography." *Journal of Sociolinguistics* 11(5): 682-688.
- Blommaert, J. 2009. "Ethnography and democracy: Hymes's political theory of language." *Text & Talk* 29(3): 257-276.
- Blommaert, J. 2010. *The Sociolinguistics of Globalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Blommaert, J. 2013. *Ethnography, Superdiversity and Linguistic Landscapes: Chronicles of complexity*. Μπρίστολ: Multilingual Matters.
- Blommaert, J. & C. Bulcaen. 2000. "Critical discourse analysis." *Annual Review of Anthropology* 29(1): 447-466.
- Blommaert, J. & I. Maly. 2014. "Ethnographic linguistic landscape analysis and social change: A case study." *Tilburg Papers in Culture Studies* 100.
- Blommaert, J. & B. Rampton. 2011. "Language and superdiversity: A position paper." *Working Papers in Urban Language and Linguistics* 70.
- Boellstorff, T. 2004. "Gay language in Indonesia: Registering belonging." *Journal of Linguistic Anthropology* 14(2): 248-268.
- Canakis, C., Kantsa, V. & K. Yannakopoulos (επιμ.). 2010. *Language and Sexuality: (Through and) Beyond Gender*. Νιούκασλ Απόν Τάιν: Cambridge Scholars Publishing.
- Canakis, C. 2016. "Snapshots of the Balkans through ethnographic investigation of the linguistic landscape." *Punctum* 2:2 (2016), 24-65.
- Canakis, C. υπό έκδοση. "Categorization and indexicality." Στο K. Hall & R. Barrett (επιμ.), *The Oxford Handbook of Language and Sexuality*. Oxford: Oxford University Press.
- Duranti, A. 2003. "Indexical speech across Samoan communities." Στο S. M. Low & D. Lawrence- Zuniga (επιμ.), *The Anthropology of Space and Place: Locating Culture*. Μόλντεν: Blackwell, 110-126.
- Georgalidou, M., Kaili, H. & A. Celtek. 2010. "Code alternation patterns in bilingual family conversation: A conversation analysis approach." *Journal of Greek Linguistics* 10.(2): 317-344.
- Gkaintartzi, A., Kiliari, A. & R. Tsokalidou. 2016. "Heritage language maintenance and education in the Greek sociolinguistic context: Albanian immigrant parents' views." *Cogent Education* 3(1): 1155259.
- Greenberg, R. D. 2008. *Language and Identity in the Balkans: Serbo-Croatian and Its Disintegration*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Hall, K. & V. O'Donovan. 1996. "Shifting gender positions among Hindi-speaking *hijras*." Στο V. Bergvall, J. Bing & A. Freed (επιμ.), *Rethinking Language and Gender Research: Theory and Practice*. Λονδίνο: Longman, 228-266.
- Hanks, W. F. 1990. *Referential Practice: Language and Lived Space among the Maya*. Σικάγο: University of Chicago Press.
- Hanks, W. F. 2000. "Indexicality." *Journal of Linguistic Anthropology* 9(1-2): 124-126.
- Hymes, D. 1962. "The ethnography of speaking." *Anthropology and Human Behavior* 13(53): 11-74.
- Hymes, D. 1974. *Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Φιλαδέλφεια: University of Pennsylvania Press.
- Hymes, D. 2003. *Ethnography, Linguistics, Narrative Inequality: Toward an Understanding of Voice*. Νέα Υόρκη: Taylor & Francis.

- Kailoglou, L. 2014. "Being more alternative and less Brit-pop: The quest for originality in three urban style in Athens." Στο V. Lacoste, J. Weimgruber & T. Breyer (επιμ.), *Indexing Authenticity: Sociolinguistic Perspectives*. Βερολίνο: De Gruyter, 78-96.
- Κανάκης, Κ. (επιμ.). 2011. *Γλώσσα και σεξουαλικότητα: Γλωσσολογικές και ανθρωπολογικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Εικοστός Πρώτος.
- Makri-Tsilipakou, M. 2003. "Greek diminutive use problematized: Gender, culture and common sense." *Discourse & Society* 14(6): 699-726.
- Μουλίνου, Ι. 2012. «Συνοικοδόμηση ταυτοτήτων από Ανήλικους παραβατικούς: Συνομιλιακός χειρισμός, γλωσσικά μέσα και κοινωνικές συνέπειες.» Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, ΤΑΓΦ, ΕΚΠΑ.
- Ochs, E. 1992. "Indexing gender." In A. Duranti & C. Goodwin (επιμ.), *Rethinking Context: Language as an Interactive Phenomenon*. Κέμπριτζ: Cambridge University Press, 335-358.
- Παπαζαχαρίου, Δ. 2002. «Ο ρόλος του κοινωνικού φύλου στη διαμόρφωση της γλωσσικής ποικιλίας των εφήβων στη Βόρεια Ελλάδα.» Στο Θ.-Σ. Παυλίδου (επιμ.), *Γλώσσα-γένος-φύλο*. 1^η έκδοση. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 207-251.
- Παυλίδου, Θ.-Σ. (επιμ.) 2006 [2002]. *Γλώσσα-γένος-φύλο*. 2^η έκδοση. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Rampton, B. 2006. *Language in Late Modernity: Interaction in an Urban School*. Κέμπριτζ: Cambridge University Press.
- Rampton, B. 2007. "Neo-Hymesian linguistic ethnography in the United Kingdom." *Journal of Sociolinguistics* 11(5): 584-607.
- Rampton, B. 2014. *Crossings: Language and Ethnicity Among Adolescents*. Λονδίνο: Routledge.
- Theodoropoulou, I. 2014. *Sociolinguistics of Style and Social Class in Contemporary Athens*. Άμστερνταμ & Φιλαδέλφεια: John Benjamins.
- Sapir, E. 1921. *Language: An Introduction to the Study of Speech*. Νέα Υόρκη: Harcourt Brace & Co.
- Sapir, E. 1929. "The status of linguistics as a science." *Language* 5(4): 207-214.
- Sapir, E. 1985 [1949]. *Edward Sapir: Selected Writings in Language, Culture, and Personality*. Επιμ. D. G. Mandelbaum, επίλογος D. H. Hymes. Μπέρκλεϋ, Λος Άντζελες & Λονδίνο: University of California Press.
- Shohamy, E. & E. Ben-Rafael 2015. "Introduction. Linguistic Landscape: A new journal." *Linguistic Landscape: An international journal* 1(1-2): 1-5.
- Shohamy, E., Ben-Rafael, E. & M. Barni (επιμ.) 2010. *Linguistic Landscape in the City*. Μπρίστολ: Multilingual Matters.
- Shohamy, E. & D. Gorter (επιμ.) 2009. *Linguistic Landscape: Expanding the Scenery*. New York & Λονδίνο: Routledge.
- Sifianou, M. 2010. "The announcements in the Athens Metro stations: An example of glocalization?" *Intercultural Pragmatics* 7(1): 25-46.
- Sifianou, M. & E. Antonopoulou. 2005. "Politeness in Greece: The politeness of involvement." Στο L. Hickey & M. Stewart (επιμ.), *Politeness in Europe*. 263-276.
- Silverstein, M. 2003. "Indexical order and the dialectics of sociolinguistic life." *Language & Communication* 23: 193-229.
- Stokoe, E. H. & A. Weatherall. 2002. "Gender, language, conversation analysis and feminism." *Discourse & Society* 13(6): 707-713.
- Terkourafi, M. (επιμ.). 2010. *The Languages of Global Hip Hop*. Λονδίνο: Continuum.

Tsiplakou, S. 2009. "Doing (bi)lingualism: Language alternation as performative construction of online identities." *Pragmatics* 19(3): 361-391.